

APROBATÎn ședința Biroului permanent al
Camerei DeputațilorParlamentul României
Camera Deputaților

B.P. Nr. 58 din 1.02.2008

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

Camera Deputaților

București
21 decembrie 2007

INFORMARE

privind participarea la

Conferința pentru Schimbări Climatice**Bali, Indonezia****3 – 14 decembrie 2007**

În perioada 3 – 14 decembrie 2007, la Bali, în Indonezia a avut loc Conferința Internațională pentru Schimbări Climatice, organizată de Națiunile Unite.

La acest eveniment, a participat din partea Comisiei pentru administrație publică, amenajarea teritoriului și echilibru ecologic, ca invitat, domnul deputat Relu Fenechiu, președintele Comisiei.

Schimbările climatice reprezintă una dintre marile provocări ale viitorului, cu un puternic impact social, economic și de mediu. Deoarece în ultima sută de ani temperatura la suprafața planetei a crescut cu aproximativ 0,6 grade Celsius, iar dovezile științifice demonstrează clar că încălzirea globală din ultimii 50 de ani se datorează activității umane, statele lumii au decis că trebuie luate măsuri neîntârziate pentru stoparea acestui fenomen, dar și pentru adaptarea la condițiile deja existente.

Activitățile umane care contribuie la modificarea climei includ în special arderea de carburanți fosili și despăduririle, iar acestea provoacă creșterea emisiilor de dioxid de carbon (CO₂), care este principalul gaz responsabil pentru așa numitul fenomen „efect de seră” (GES).

Se estimează că acest fenomen va atrage consecințe dramatice pentru omenire și pentru toate formele de viață, prin provocarea creșterii nivelului mării între 9 și 88 cm până la sfârșitul acestui secol, ceea ce pune în pericol teritoriile de coastă și insulele mici, ca și creșterea frecvenței fenomenelor atmosferice extreme, în următorii zece ani.

Convenția Cadru a Națiunilor Unite cu privire la Schimbările Climatice (UNFCCC), adoptată în 1992 și intrată în vigoare în 1994, ratificată de 192 de state, reprezintă un prim pas în abordarea internațională a fenomenului de schimbare a climei. Prin această Convenție, statele industrializate sunt încurajate să-și reducă emisiile de gaze cu efect de seră (GHG).

Protocolul de la Kyoto la Convenția Cadru a Națiunilor Unite pentru Schimbări Climatice, adoptat la cea de-a 3-a Conferință a Părților (COP3), la 11 decembrie 1997, este considerat un pas concret spre un adevărat regim de reducere a emisiilor de GHG la nivel global, prin care se urmărește stabilizarea concentrației de GHG la un nivel ce va preîntâmpina schimbările climatice periculoase.

Pentru acordarea unui anumit grad de flexibilitate, părților, în procesul de reducere a emisiilor, Protocolul a dezvoltat 3 mecanisme inovative, cunoscute ca: Comercializarea Internațională a Emisiilor (IET), Implementarea în Comun (JI), Mecanismul de Dezvoltare Curată (CDM).

Prima perioadă de angajamente a Protocolului de la Kyoto, expiră în 2012, iar până atunci trebuie negociat și ratificat un nou cadru internațional, care să conducă la reducerea emisiilor până la nivelurile stabilite prin Raportul de Impact al Comitetului Interguvernamental pentru Schimbări Climatice (IPCC).

În Raportul IPCC3, publicat în 2001, se estimează că temperatura la suprafața Pământului va crește cu 1,4 până la 5,8 grade Celsius, până în 2100.

În februarie 2007, prima parte a Raportului IPCC4 a adus dovezi științifice că acțiunea umană este responsabilă în proporție de 90% de fenomenul de încălzire globală.

A doua parte a Raportului, lansată la 2 aprilie 2007, „Schimbările Climatice 2007. Impact, Adaptare și Vulnerabilitate” – examinează relația dintre schimbările climatice constatate și recente modificări ce au avut loc în mediul înconjurător și în plan social, începând cu anul 1970. Concluziile sale arată că cele mai multe dintre ecosistemele naturale sunt afectate de schimbările climatice prezente la nivel regional, în special de creșterea temperaturii.

Summit-ul G8 organizat în perioada 6-8 iunie 2007, a urmărit obținerea din partea țărilor puternic dezvoltate un acord politic asupra propunerii de reducere a emisiilor de CO₂ și promovarea energiei nepoluante. Declarația adoptată cu ocazia acestui Summit confirmă angajamentul națiunilor G8 de „a acționa ferm și de timpuriu pentru a stabiliza nivelul gazului cu efect de seră din atmosferă la un nivel care să prevină efectele periculoase asupra sistemului climatic”.

În cadrul dialogului ministerial Gleneagles (G8), care a avut loc la Berlin, în perioada 9 – 11 septembrie 2007, au fost lansate propuneri privind viitorul acord post-Kyoto. Potrivit estimărilor efectuate de Comitetul Internațional pentru Protecția Climei, investițiile necesare pentru țările subdezvoltate se ridică anual la 50 miliarde USD, în vederea combaterii efectelor schimbărilor climatice. În acest sens a fost propusă înființarea unui fond internațional cu un capital inițial de 10 miliarde USD, finanțat din ajutorul pentru dezvoltare și comerțul cu certificate CO₂.

Conferința internațională găzduită de Guvernul Indoneziei și desfășurată la Centrul Internațional de Conferințe Bali, a reunit reprezentanți a 187 de state, veniți aici pentru a-și uni eforturile în vederea stopării încălzirii globale.

Întâlnirea a avut drept scop să inițieze negocierile și să elaboreze o „foaie de parcurs” pentru un nou acord ONU în ceea ce privește protecția climatică, după 2012.

În decursul celor două săptămâni, în care au avut loc, în paralel, cea de-a 13-a conferință a Părților (COP-13) la Convenția Cadru a Națiunilor Unite pentru Schimbări Climatice, precum și cea de-a 3-a reuniune a Părților la Protocolul de la Kyoto (CMP3), s-a mai desfășurat o reuniune a miniștrilor comerțului având ca temă aspecte climatice legate de sectorul comercial (8 – 9 decembrie 2007), o reuniune a miniștrilor de finanțe, cu privire la finanțarea tehnologiilor cu un nivel scăzut de emisii de dioxid de carbon (10 – 11 decembrie 2007) și o sesiune la nivel înalt (12 – 14 decembrie 2007). Au mai avut loc reuniuni ale Organismului Subsidiar pentru Avizare tehnologică și Științifică (SBSTA), Organismului Subsidiar pentru Implementare (SBI), Grupului de Lucru Ad-Hoc pentru Angajamentele Părților din Anexa I a Protocolului de la Kyoto (AWG).

Ședințele plenare ale COP13 și CMP3 au fost prezidate de domnul Rachmat Witoelar, Ministrul de Stat pentru Mediu, al Indoneziei.

În final s-a stabilit un acord asupra unui document ce va constitui baza unui nou cadru internațional pentru protecția mediului. Acest acord urmează a fi negociat în următorii doi ani și va înlocui tratatul de la Kyoto, încheiat în 1997 și care expiră în 2012.

Noul text nu conține țeluri concrete privitoare la reducerea emisiilor de CO₂, dar se fac referiri la recomandările raportului întocmit de Consiliul ONU pentru Protecția Mediului care conține astfel de norme.

Decizia include o agendă a temelor cheie ce vor fi negociate până în 2009. Acestea sunt: acțiuni de adaptare la consecințele negative ale schimbărilor climatice, cum ar fi secete și inundații; căi de reducere a nivelului emisiilor de gaze cu efect de seră; căi de utilizare pe scară largă a tehnologiilor prietenoase față de mediu, precum și finanțarea măsurilor de adaptare și diminuare a efectelor emisiilor de GHG.

Concluziile negocierilor din 2009 vor asigura intrarea în vigoare a unui nou cadru legal, începând din 2013, asigurând continuarea angajamentelor asumate în prima parte a Protocolului de la Kyoto.

În timp ce o nouă înțelegere globală este conturată pentru 2013, țările au căzut de acord cu o serie de măsuri ce trebuie luate de urgență pentru implementarea viitoare a angajamentelor Părților la UNFCCC.

Cu această ocazie, s-a stabilit organizarea a patru întâlniri majore ale Părților UNFCCC, începând din martie/aprilie 2008, în vederea implementării planului negocierilor agreed.

În ceea ce privește deciziile individuale luate la Bali în vederea implementării angajamentelor existente ale Părților la UNFCCC, s-au hotărât următoarele:

Referitor la ADAPTARE: guvernele au decis ca finanțarea proiectelor de adaptare din țările în curs de dezvoltare, din fondurile Mecanismului de Dezvoltare Curată (CDM) al Protocolului de la Kyoto, să se deruleze sub controlul Inițiativei Globale de Mediu (GEF). Această decizie asigură ca Fondul de Adaptare să devină operațional de la începutul perioadei de angajamente a Protocolului de la Kyoto, 2008 – 2012. Fondul este alimentat din procentul de 2% impus proiectelor CDM. În mod curent fondul dispune de 37 milioane USD. Luând în considerare suma provenită din proiectele CDM ce urmează a fi dezvoltate, această cifră va crește rapid la circa 80 – 300 milioane USD în perioada 2008 – 2012. Guvernele nu au căzut încă de acord în ceea ce privește măsurile suplimentare de adaptare, cum ar fi integrarea adaptării în politicile naționale. Această temă va fi prinsă în agenda unei întâlniri ulterioare, ce va avea loc la Bonn, în iunie 2008, a Organismului Subsidiar pentru Avizare Tehnică și Științifică (SBSTA).

Dovezile științifice referitoare la schimbările de climă, conținute de cel de-al 4-lea Raport de Evaluare al Comitetului Interguvernamental pentru Schimbări Climatice (IPCC4), au demonstrat fără nici un dubiu faptul că activitățile omenești influențează/induc încălzirea globală. Temperatura la suprafața Pământului este în creștere, ceea ce duce la transformări ale climei. Adaptarea se referă la găsirea și implementarea modurilor de a face față schimbărilor de climat.

Creșterea temperaturilor în acest secol, va influența regimul pluviometric, va duce la creșterea numărului de furtuni tropicale și la modificarea distribuției lor, la creșterea nivelului mării prin topirea ghețarilor. Aceste transformări vor cauza mari distrugerii, riscuri pentru viață și amplificarea costurilor generate de pagubele produse. Încălzirea globală va afecta printre altele, rezervele de hrană și apă, va influența siguranța teritoriilor de coastă, va modifica distribuția bolilor epidemice (cum ar fi malaria și febra galbenă) și va crește rata dispariției multor specii de plante și animale (peste 30% în cazul creșterii temperaturii cu 2 grade Celsius).

Procesul de adaptare este vital chiar dacă țările vor reduce nivelul emisiilor de GHG, deoarece gazele existente deja în atmosferă vor continua să cauzeze creșterea temperaturilor. Raportul IPCC prevede că până în 2100, temperatura medie globală va crește cu cel puțin 1,8 grade Celsius, dar poate fi și mai mare de 4 grade Celsius, în funcție de diferitele scenarii adoptate în limitarea emisiilor.

Adaptarea la efectele schimbărilor climatice va impune ajustări la fiecare nivel – de la cel al comunității, național și internațional. Gama practicilor ce pot fi utilizate pentru adaptare este diversă și include: schimbări în comportament (de exemplu: în folosirea surselor de apă, sau în prelucrarea pământului), schimbări structurale (de exemplu: designul podurilor și al șoselelor), modificarea politicilor de bază (de exemplu: integrarea managementului riscului și a adaptării în politica de dezvoltare), răspunsuri tehnologice (de exemplu: creșterea protecției împotriva inundațiilor de coastă, îmbunătățirea previziunilor vremii) sau a răspunsurilor manageriale (de exemplu: îmbunătățirea managementului forestier și conservarea biodiversității).

Pentru a fi viabilă, orice strategie de adaptare trebuie să se bazeze pe cercetări și evaluări științifice. În acest sens a fost lansat în 2005, Programul de Lucru de la Nairobi pentru Impact, Vulnerabilitate și Adaptare la Schimbările Climatice. Obiectivul programului de 5 ani, este ajutarea statelor în a-și îmbunătăți nivelul de înțelegere a impactului la schimbările de climă și de a transmite acestora, informații cu privire la acțiuni și măsuri practice de adaptare.

Țările în curs de dezvoltare sunt cele mai vulnerabile la impactul schimbărilor de climă deoarece acestea au puține resurse pentru adaptare. Puține dintre aceste țări au trasat planuri de adaptare sau se află în proces de finalizare a acestora. De aceasta se preocupă Programele Naționale de Acțiune pentru Adaptare (NAPAs), ce permit identificarea activităților prioritare de răspuns la nevoile imediate de adaptare. Ele se construiesc pe strategiile deja existente și promovează cunoștințele și practicile tradiționale relevante.

Schimbările de climat solicită un cadru pentru cooperarea internațională și acțiunile de adaptare sunt o parte vitală a acestui cadru. Mai mult, orice acțiune ce urmărește adaptarea la schimbările de climă crește oportunitățile de promovare a dezvoltării durabile. Totodată, țările în curs de dezvoltare au nevoie de resurse pentru a promova aceste acțiuni. Un cadru internațional de succes trebuie, de aceea să implice în mod direct asistență pentru adaptare în țările în curs de dezvoltare, pentru insulele mici, în special și țările subdezvoltate, deoarece acestea vor suporta în mod disproporționat greul impactului schimbărilor de climă.

TEHNOLOGIE: la Bali, s-au realizat progrese importante în ceea ce privește tema tehnologiilor, una dintre cele mai importante probleme ale statelor în curs de dezvoltare. Guvernele au căzut de acord să înceapă derularea programului strategic pentru creșterea nivelului investițiilor în ceea ce privește transferul tehnologiilor de adaptare și a celor de diminuare/stopare, de care au nevoie statele în curs de dezvoltare. Inițiativa Globală de Mediu (GEF) va începe derularea acestui program împreună cu instituții financiare internaționale și reprezentanți ai sectorului privat.

Părțile au fost de acord să extindă mandatul Grupului de Experți pentru Transferul Tehnologiei, pentru încă 5 ani. S-a indicat Grupului Experților să acorde o atenție deosebită problemelor care apar în ceea ce privește accesul și utilizarea surselor de finanțare. Mai mult, Grupul Experților va stabili indicatorii de performanță ce vor fi utilizați pentru monitorizarea regulată și evaluarea progresului în ceea ce privește dezvoltarea, folosirea efectivă și transferul tehnologiilor de mediu cele mai adecvate. Activitatea Grupului de experți va

furniza informații importante în cadrul discuțiilor despre transferul tehnologiei în cadrul noii înțelegeri la nivel mondial referitoare la schimbările de climă, post 2012.

REDD: „Reducerea emisiilor provenite din despădurire în statele în curs de dezvoltare” a fost unul dintre subiectele fierbinți ale discuțiilor de la Bali. Părțile au afirmat necesitatea urgentării luării de măsuri în vederea reducerii emisiilor de gaze ca urmare a despăduririlor masive și a degradării suprafețelor împădurite, adoptând în acest sens, un program de lucru pentru activități metodologice. Acest program se va axa, de exemplu, pe angajamentele de schimbare în ceea ce privește acțiunile de împădurire a terenurilor aride și emisiile de GHG asociate, metode de a demonstra reducerea emisiilor ca urmare a despăduririlor și estimarea reducerii acestor emisii. Decizia încurajează Părțile de a-și uni eforturile pentru a continua procesul de împădurire. Astfel, este important de a se găsi soluții pentru acoperirea nevoilor comunităților locale și indigene, a căror mod de viață este dependent de aceste suprafețe împădurite. Defrișarea pădurilor este considerată a fi o componentă importantă a viitorului regim de schimbări climatice după 2012, atât în cadrul strategiilor de diminuare cât și a celor de adaptare.

IPCC: Părțile au căzut de acord că cel de-al 4-lea Raport de Evaluare al Comitetului Interguvernamental pentru Schimbări Climatice (IPCC) este cea mai cuprinzătoare și actualizată evaluare existentă în domeniul schimbărilor climatice. Cercetările științifice vor continua să furnizeze informații în legătură cu evoluția procesului transformărilor climei.

CDM: Împădurirea și reîmpădurirea pe suprafețe reduse: Părțile au fost de acord ca limita pentru proiectele de împădurire/reîmpădurire la scară mică, să fie de 16 kilotone de CO₂ pe an. Această modificare va extinde numărul și distribuția geografică a CDM, la țările care până acum nu au putut avea acces la această categorie de activități, în cadrul mecanismului.

CAPTAREA ȘI STOCAREA CARBONULUI: Părțile au fost de acord cu introducerea procedurii de captare și stocare a carbonului (CCS) în formațiunile geologice, ca activitate în cadrul proiectului CDM. S-a hotărât dezvoltarea

acestui gen de activități și s-a stabilit un plan de lucru până în 2008. Planul va include primirea și centralizarea intrărilor de date cu caracter tehnic, legal, financiar și politic, asociate cu CCS.

Aceste rezultate vor fi prezentate la următoarea conferință pentru schimbări climatice de la Poznan, în 2008.

CCS este recunoscută pe scară largă, ca o importantă tehnologie ce permite continuarea utilizării combustibililor fosili într-un mod „curat”.

ȚĂRILE SLAB DEZVOLTATE: Părțile au căzut de acord să extindă mandatul Grupului de Experți pentru Țările Slab Dezvoltate (LDCs). Acest grup furnizează informații critice pentru țările slab dezvoltate, în legătură cu evaluarea necesităților de adaptare. Este acceptat la nivel universal că țările slab dezvoltate trebuie ajutate în evaluarea necesităților lor de adaptare din cauza capacității lor reduse de adaptare.

Documentele adoptate de A 13-a Reuniune a Părților la Convenția UNFCCC (COP13), de la Bali:

- Planul de Acțiune de la Bali;
- Reducerea emisiilor ca urmare a defrișărilor masive de păduri din țările în curs de dezvoltare: abordări de stimulare a acțiunii;
- Dezvoltare și transfer de tehnologie, în cadrul Organismului Subsidiar pentru Avizare Tehnologică și Științifică;
- Dezvoltare și transfer de tehnologie, în cadrul Organismului Subsidiar pentru Implementare;
- Raportul de Evaluare al Comitetului Interguvernamental pentru Schimbări Climatice(IPCC4);
- A 4-a revizuire a mecanismului financiar;
- Direcții suplimentare pentru Inițiativa Globală de Mediu;
- Prelungirea mandatului Grupului de Experți pentru Țările Subdezvoltate;
- Amendarea Programului de lucru New Delhi;
- Compilarea și sintetizarea vol. 4 al Comunicărilor naționale;

- Raportări la Sistemul de Observare Globală pentru Schimbări Climatice;
- Performanțe bugetare și funcționarea secretariatului;
- Programarea bugetului pentru perioada 2008 – 2009;
- Data și locul desfășurării COP14 și COP15. Calendarul întâlnirilor organismelor Convenției.

Documente adoptate de A 3-a Reuniune a Părților la Protocolul de la Kyoto (CMP3):

- Fondul de Adaptare;
- Linii directoare pentru dezvoltarea Mecanismului de Dezvoltare Curată;
- Linii directoare pentru implementarea Articolului 6 al Protocolului de la Kyoto;
- Înțelegeri în cadrul Protocolului de la Kyoto;
- Îndrumar de bune practici pentru utilizarea terenurilor, schimbarea destinației acestora și a activităților forestiere, în concordanță cu art. 3, paragrafele 3 și 4, al Protocolului de la Kyoto.
- Demonstrații ale progreselor realizate în atingerea angajamentelor stabilite prin Protocolul de la Kyoto, de către statele Părți incluse în Anexa I la Convenție;
- Compilații și sinteze ale informațiilor suplimentare încorporate în Comunicările naționale, vol. 4, transmise în concordanță cu Art. 7, paragraful 2, al Protocolului de la Kyoto;
- Implicații ale modificării limitei pentru împădurirea pe suprafețe mici în cadrul Mecanismului de Dezvoltare Curată;
- Performanțe bugetare pentru perioada 2006 – 2007;
- Programarea bugetului pentru 2008 – 2009.

Documente adoptate de Grupul de Lucru Ad-Hoc în ceea ce privește angajamentele viitoare ale statelor Părți (AWG4): Revizuirea programului de lucru, metode de lucru și planificarea sesiunilor viitoare.

Dezbaterile, în cadrul Conferinței Internaționale ONU pentru Schimbări Climatice de la Bali, s-au desfășurat conform programului, astfel:

3 decembrie 2007 – Deschiderea oficială a Conferinței COP13, de către Secretarul General al ONU, Yvo de Boer și Președintele ales al Conferinței Rachman Witoelar, Ministrul Mediului din Indonezia.

A fost ziua în care Australia a anunțat ratificarea Protocolului de la Kyoto.

Una dintre temele arzătoare ale discuțiilor plenare a fost *adaptarea*, unde numeroși vorbitori au subliniat necesitatea ca Fondul de Adaptare să devină operațional cât mai curând, pentru a permite finanțarea proiectelor de adaptare la impactul schimbărilor climatice, ale țărilor în curs de dezvoltare. O altă temă cheie a discuțiilor a constituit-o *transferul de tehnologie*, unde vorbitorii au accentuat nevoia de mobilizare a resurselor pentru a facilita acest aspect.

4 decembrie 2007 – Cuvântarea domnului Kishan Kumarsingh, președinte al Organismului Subsidiar pentru Avizare Tehnologică și Științifică (SBSTA), despre importanța reducerii emisiilor provenite ca urmare a *defrișărilor masive*. Subliniindu-se rolul esențial al ecosistemelor forestiere la nivel global, s-a arătat că defrișările au atins cota alarmantă de 13 milioane de hectare pe an în perioada 1995 – 2005, ceea ce a dus la un procent de 20% din totalul emisiilor de GHG, începând din 1990 și situarea pe locul 2 în cadrul surselor de emisii de GHG. În concluzie, s-a solicitat luarea unor măsuri urgente de demarare a activităților de creare a capacității administrative și a unor proiecte pilot în statele în curs de dezvoltare.

5 decembrie 2007 – *Strategii de adaptare la impactul schimbărilor climatice*, a fost tema majoră ce a captat discuțiile în cadrul primei întâlniri a

Grupului Special de Contact, aducând în prim plan importanța tot mai mare și urgența cu care trebuie luate măsuri de protecție față de efectele generate de schimbările de climă, care fac adaptarea inevitabilă chiar și în cele mai optimiste scenarii.

Secretarul general al UNFCCC, domnul de Boer a menționat impactul pe scară largă al fenomenului, începând de la creșterea nivelului mării și oceanelor, inundațiile și creșterea amenințărilor generate de acestea. El a mai adăugat că țările în curs de dezvoltare trebuie ajutate să poată identifica acțiunile de adaptare ce trebuie întreprinse în fiecare caz, iar acestea trebuie apoi incluse într-un plan de dezvoltare pe termen lung pentru a deveni durabile.

Ca răspuns la criticile adresate pentru lipsa resurselor financiare pentru adaptare, domnul de Boer a subliniat potențialul semnificativ al Fondului de Adaptare, care este un mecanism de autofinanțare. Fondurile generate de taxele aplicate CDM se ridică deja la 36 milioane USD, urmând să crească la 80 – 300 milioane USD pe an, în perioada 2008 – 2012, dacă proiectele aflate încă în faza de discuții, vor fi derulate. Se estimează că după 2012, cererea de credite pentru carbon va crește foarte mult, iar această cifră ar putea ajunge la 1 – 5 miliarde de dolari pe an.

O primă parte a discuțiilor referitoare la *captarea și stocarea carbonului în formațiuni geologice*, a evidențiat interesul mare arătat de participanți pentru această tehnologie și s-a cerut includerea ei în Mecanismul de Dezvoltare Curată (CDM).

6 decembrie 2007 – Continuarea discuțiilor Grupului Special de Contact a adus în prim plan sugestii ale unora dintre statele participante, în special Brazilia (în numele G77), China, Statele Unite, Japonia și Uniunea Europeană, despre cum va trebui să arate „foaia de oarcurs” de la Bali și despre necesitățile ce trebuie prevăzute în cadrul politicii pe termen lung pentru prevenirea schimbărilor climatice.

În legătură cu emisiile de gaze s-a arătat că targetul pentru țările industrializate este reprezentat de reducerea cu 25 – 40% a emisiilor până în

2020. Secretarul general al UNFCCC a subliniat că pentru atingerea acestor ținte este necesară adâncirea cooperării internaționale între state și crearea mecanismelor necesare de piață. El susține că Protocolul de la Kyoto, prin stabilirea unei taxe asupra emisiilor de carbon, a creat „o marfă” unică (de mediu), pe piața internațională. Mai mult Protocolul a dezvoltat trei mecanisme care oferă posibilități flexibile Părților de a-și atinge țintele în ceea ce privește emisiile.

Comerțul cu emisii – cunoscut ca piața carbonului, a generat 30 miliarde USD în 2006 și se așteaptă a fi cu mult mai mare în acest an. Sistemul computerizat ITL, ce facilitează tranzacționările între Părți, cu cotele de carbon, a fost recent lansat de Secretariatul UNFCCC.

Mecanismul de Dezvoltare Curată (CDM) și Implementarea în Comun (JI) sunt celelalte două mecanisme de bază ale Protocolului de la Kyoto ce joacă un important rol în răspunsul internațional la schimbările de climă prin stimularea investițiilor în tehnologii inovative și încurajarea parteneriatelor public-private în participarea la folosirea energiei curate pe scară tot mai largă, în statele în curs de dezvoltare.

7 decembrie 2007 – Tema zilei a reprezentat-o *finanțarea răspunsului la schimbările climatice*.

Considerând că instrumentele financiare și economice formează o parte importantă a soluționării schimbărilor climatice, Secretarul general al UNFCCC a arătat că acestea reprezintă „cheia succesului nostru de a merge mai departe”.

Agenția Internațională de Energie (IEA) previzionează o creștere a consumului energetic cu 50% până în 2030, mare parte din acesta fiind din partea unor state cu economii ce se dezvoltă vertiginos cum ar fi China sau India. Domnul de Boer a arătat că dacă acest lucru se va întâmpla, fără o politică adecvată de mediu, IEA apreciază o creștere a emisiilor de GHG tot de 50%, de aceea el consideră că „deciziile de investiții de astăzi vor determina concentrația emisiilor de GHG în atmosfera noastră pentru multe decade de acum înainte”.

Costurile pentru diminuarea și adaptare la efectele schimbărilor climatice sunt în creștere. O recentă publicație a Secretariatului ONU pentru Schimbări Climatice despre Investiții și Fluxuri Financiare, a poziționat finanțarea răspunsului la schimbările climatice la 0,3% până la 0,5% din PIB în 2030, și 1,1% până la 1,7% din investiția totală globală, în același an.

Domnul de Boer a apreciat că fondurile actuale obținute sub Convenție și Protocol sunt într-adevăr insuficiente pentru a atinge aceste scopuri, dar diferențele pot fi obținute prin creșterea capitalului internațional disponibil dedicat investițiilor „prietenoase față de mediu”. El a mai adăugat că „provocarea este imensă, dar nu imposibil de depășit” și că este necesar un proces financiar condus în mod inteligent.

8 decembrie 2007 – Discuțiile cu privire la viitorul acord, au continuat pe aceleași teme, privind *adaptarea, transferul de tehnologie și defrișările, întărirea capacității administrative.*

10 decembrie 2007 – *Utilizarea pe scară largă a tehnologiilor curate*

Discuțiile au continuat având ca punct central cooperarea în domeniul tehnologiilor pentru a sprijini eforturile de reducere a emisiilor.

Un alt subiect adus în discuție a fost cel al includerii indicatorilor de performanță pentru monitorizarea și evaluarea corectă a activităților de transfer al tehnologiilor, alături de propunerea de a se găsi o posibilitate de facilitare a împumutului de tehnologie în cadrul Inițiativei Globale de Mediu (GEF). Țelurile declarate au fost transformarea evaluării deja realizate, a necesităților tehnologice ale statelor în curs de dezvoltare, în propuneri concrete de proiecte. În acest sens, Secretarul general al UNFCCC a subliniat necesitatea intensificării cooperării între statele industrializate și cele în curs de dezvoltare „la un nivel fără precedent”.

În concordanță cu estimările Agenției Internaționale de Energie (IEA), folosirea combustibililor fosili va rămâne dominantă în următoarele decade, reprezentând 72% până la 81% din necesitățile de energie primară în 2030. În

acest sens s-a arătat că o reducere semnificativă a emisiilor va putea fi obținută atât prin folosirea tehnologiilor curate existente, prin cele care sunt aproape de a deveni disponibile comercial, dar că sunt necesare mai multe inițiative pentru a „scoate tehnologiile din laboaratore și a le aduce pe piață”.

Deoarece se apreciază că în 2030 sectorul privat va deține 86% din proiectele de investiții, sectorul afacerilor este considerat „cheia unui viitor low-carbon”, subliniindu-se că politicile guvernamentale adecvate trebuie să creeze condiții pentru investitorii privați. Acestea ar putea include impunerea unor limite, a taxelor obligatorii și o politică de promovare a înlocuirii surselor energetice cu unele mult mai puțin poluante.

În concordanță cu Raportul privitor la Economia Schimbărilor Climatice, piața produselor low-carbon va ajunge la cel puțin 500 miliarde USD pe an până în 2050. De aceea, Secretarul general al UNFCCC a subliniat că tranziția către o economie low-carbon ar putea fi o platformă pentru noua creștere economică mondială, potențiale locuri de muncă, noi procese tehnologice și servicii industriale și bineînțelees, noi piețe de desfacere. Răspunzând provocărilor create de schimbările climatice, mai spunea el „creăm ferestre pentru noi oportunități, ce trebuie neapărat exploatate”.

11 decembrie 2007 - Clarificări cu privire la reducerea emisiilor de gaze

Această zi a debutat sub auspiciile sărbătoririi a 10 ani de la adoptarea Protocolului de la Kyoto, dar a fost marcată de regretul că acest acord nu a reușit să ajungă la rezultatele preconizate nefiind ratificat de Statele Unite ale Americii.

În vederea deschiderii segmentului la nivel înalt al discuțiilor, în ziua următoare, s-a ajuns la anumite acorduri refritoare la temele puse în discuție.

Astfel, s-a hotărât lansarea Fondului de Adaptare la prevederile Protocolului de la Kyoto, pentru finanțarea proiectelor și programelor de adaptare adresate țărilor în curs de dezvoltare semnatare ale Protocolului.

Secretarul UNFCCC, Yvo de Boer, a subliniat că reducerea emisiilor de gaze cu 25% - 40%, până în 2020, nu reprezintă un barem ce trebuie neapărat atins, ci mai degrabă o linie directoare pe care statele o vor urmări în contextual

negocierilor. El mai arătat ca această gama de reduceri nu reprezintă targetul pentru țările industrializate, deoarece Conferința de la Bali nu urmărește de a stabili acorduri cu sarcini specifice pentru fiecare stat.

Totodată, s-au constatat progrese semnificative, în procesul captării și stocării carbonului / CCS. Pentru prima dată, Părțile au luat în considerare posibilitatea includerii CCS ca activitate în cadrul Mecanismului de Dezvoltare Curată (CDM). Acest pas este important în special pentru țările ce vor continua exploatarea cărbunelui în viitor, deoarece CCS este considerat, în mod unanim, ca o importantă tehnologie ce permite utilizarea combustibililor fosili într-un mod curat.

O alta decizie importantă a fost luată în ceea ce privește dublarea limitei minime a proiectelor de împădurire și reîmpădurire, la 16 kilotone de CO₂/an. După cum arată domnul de Boer, pe lângă scopul geografic al Mecanismului de Dezvoltare Curată, aceasta va permite statelor fără o bază economică puternică și un dezvoltat sector energetic, cum ar fi majoritatea statelor africane, să obțină profit din CDM.

12 decembrie 2007 - În prezența a 144 de miniștri, 6 șefi de stat și a Secretarului general al ONU, domnul Ban Ki-moon, au debutat lucrările la nivel înalt al Conferinței ONU pentru Schimbări Climatice de la Bali.

Câteva state au declarat că intenționează să devină "neutre climatic": Norvegia, până în 2050, Costa Rica, până în 2021, la cea de-a 200 aniversare a independenței și Noua Zeelandă, care până în 2025, va genera 90% din necesarul de energie din surse regenerabile.

Secretarul general al ONU, domnul Ban a ținut să remarce că "costurile inacțiunii, în termeni financiari, de mediu și umani, vor fi pe departe mai mari decât costurile acțiunii de acum".

Încălzirea globală generează un risc major pentru securitatea alimentară, ducând la creșterea foametei și malnutriției, dacă nu vor fi luate măsuri imediate, a adăugat și domnul Jaques Diouf, Director general al UN Food and Agriculture Organization.

Kandeh K. Yumkella, Director general al UN Industrial Development Organization (UNIDO), a atenționat că eforturile de diminuare a schimbărilor de climă trebuie să țină cont și de diminuarea sărăciei. El mai arătat că transferul tehnologiilor bazate pe energie curată către statele în curs de dezvoltare, trebuie urgentat.

Sha Zukang, Secretar general pentru Afaceri Economice și Sociale, a lansat un apel liderilor, de a încorpora dezvoltarea durabilă în eforturile de schimbare a climei, considerând că altfel "săracii din toate tipurile de societăți și în special din țările în curs de dezvoltare, sunt supuși mai mult riscului".

Măsurile de adaptare la încălzirea globală trebuie luate în serios, deoarece, pentru prima dată în istorie, mai mult de jumătate din populația globului trăiește în orașe, a arătat și reprezentantul UNHABITAT.

Turismul este atât un generator cât și o victimă a încălzirii globale, a menționat Francisco Frangialli Director general al UNWTO. El a mai arătat că turismul nu trebuie blamat pentru rolul pe care îl are în deteriorarea climei, deoarece acesta satisface necesități esențiale.

Totodată, Comisia Economică pentru Africa (ECA) a anunțat crearea unui nou centru pentru studii legate de politica climatului. Centrul va funcționa pe baza unei colaborări dintre ECA și Institutul pentru Resurse și Energie (TERI).

Președintele World Bank, Robert Zoellick a menționat că scăderea nivelului emisiilor de GHG va avea un effect dublu de protecția a mediului și de creștere economică pentru statele în curs de dezvoltare.

În același timp, reprezentantul UN International Communication Union (ITU) a subliniat rolul pe care tehnologiile informaționale îl pot juca în reducerea emisiilor, pornind de la folosirea lor în monitorizarea și prelucrarea datelor științifice esențiale.

13 decembrie 2007 – În ultimul raport IPCC se arată că toate speciile de plante și animale vor fi afectate de urmările generate de schimbările climatice. În timp ce unele specii se vor adapta, altele urmează să dispară.

Pentru a ajuta adaptarea speciilor la schimbările de climă, Convenția pentru Diversitate a lansat un nou website, ce va ajuta la promovarea biodiversității.

Ajunse în punctul de mijloc, discuțiile segmentului ministerial au fost marcate de anumite tensiuni generate de puncte de vedere divergente ale Părților, ceea ce l-a determinat pe Secretarul general al UNFCCC să afirme că în lipsa unui consens în ceea ce privește viitorul acord, "întreaga construcție se va năruia ca și un castel din cărți de joc".

Domnul de Boer a subliniat că este imperativ ca toate statele să realizeze că "progresul este în interesul tuturor" și că aceste negocieri formale au fost lansate pentru a întruni un larg consens, pe baza angajamentele existente.

14 decembrie 2007 - Primarii lumii semnează un angajament de reducere a emisiilor de GHG cu 60% - 80% față de nivelul anilor 1990, până în 2050. Au fost prezenți domnul Bloomberg, primarul orașului New York și Lordul Gavron, primarul Londrei.

Polonia a anunțat că va găzdui, la Poznan, Conferința pentru schimbări climatice, din 2008.

Conferința de la Bali în cifre: 10 886 de participanți – cea mai amplă conferință ONU pe tema schimbărilor climatice; 3527 delegați din 188 de țări; 5037 reprezentanți ai 349 ONG-uri; 1497 de ziariști din 530 organizații de presă.

15 decembrie 2007 – Deciziile luate la Bali au stabilit agenda negocierilor pentru următorii 2 ani și un termen limită – 2009, pentru încheierea unei înțelegeri.

În ultimul moment, Statele Unite și-au anunțat disponibilitatea de a se alătura ca partener de discuții în ceea ce privește "foaia de parcurs" de la Bali.

Suplimentar, s-au adoptat o serie de acorduri, referitoare la:

Fondul de Adaptare – pentru finanțarea proiectelor de adaptare la impactul schimbărilor climatice în următorii 4 ani, în țări în curs de dezvoltare. În prezent Fondul dispune de 30 milioane USD, urmând să crească la 80 – 300

milioane USD până în 2012, având ca resurse taxa de 2% pe toate tranzacțiile realizate în cadrul Mecanismului de Dezvoltare Curată (CDM).

Un *nou Program de planificare a investițiilor* - pentru transferul tehnologiilor curate spre țările în curs de dezvoltare, susținându-se ideea agreată pe scară largă, la Bali, că țările sărace nu trebuie să repete greșelile celor industrializate și pentru acesta au nevoie de tehnologii noi și curate.

Despădurirea, ce cauzează 20% din totalul emisiilor de carbon, a fost considerată o problemă importantă pe agenda dezbaterilor. Țările au fost de acord cu o serie de măsuri în vederea studierii și evaluării temei, inclusive de a încuraja proiectele demonstrative ce se adresează nevoilor comunităților locale și indigene.

Planul de Acțiune de la Bali, adoptat de COP13, cuprinde decizia statelor Părți de a lansa un proces cuprinzător ce va permite implementarea completă, efectivă și sustenabilă a Convenției, prin acțiuni de cooperare pe termen lung, începând din prezent, continuând până în 2012 și după această perioadă, în scopul atingerii rezultatului propus și adoptării unei decizii la cea de-a 15-a sesiune COP15.

În acest sens s-a hotărât împărtășirea unei viziuni comune pentru acțiunea de cooperare pe termen lung, inclusive a unei ținte la nivel global în ceea ce privește reducerea emisiilor, de a atinge obiectivul final al Convenției, în concordanță cu previziunile și principiile Convenției și respectând principiul responsabilităților în comun dar diferențiate și al capacităților lor, și ținându-se cont de condițiile economice și sociale ca și de alți factori relevanți.

De asemenea, Statele au căzut de acord să-și îmbunătățească acțiunile la nivel național și internațional în ceea ce privește diminuarea efectelor schimbărilor climatice, să-și îmbunătățească acțiunile de adaptare, acțiunile de dezvoltare tehnologică și transfer de tehnologie în vederea susținerii acțiunilor de diminuare și adaptare, precum și îmbunătățirea acțiunilor de prevedere a resurselor financiare și investițiilor pentru susținerea acțiunilor de diminuare, adaptare și cooperare în domeniul tehnologiilor.

S-a hotărât, de asemenea, ca acest proces să fie condus de un organism subsidiar al Convenției, stabilit deja și cunoscut ca Grupul de Lucru Ad-Hoc pentru Cooperare pe termen Lung, care își va definitiva sarcina în 2009 și va prezenta raportul său de activitate, spre adoptare, la COP15.

Prima întâlnire de lucru a Grupului urmează să aibă loc nu mai târziu de aprilie 2008.

Incheind lucrările Conferinței ONU pentru Schimbări Climatice de la Bali, domnul Rachmat Witoelar, președintele reuniunii, a transmis celor prezenți mulțumiri pentru uriașul pas înainte făcut prin crearea și adoptarea, prin consens a unei "foi de parcurs" către un climat mai sigur în viitor. Totodată, el a considerat că în timp ce la Bali s-a realizat un excelent start pentru negocierile ce vor conduce la un nou cadru internațional privind abordarea schimbărilor de climă, trebuie să se țină cont și de angajamentele deja existente a căror implementare trebuie continuată la maxim. "Calea de la Bali, spre Poznan și Copenhaga trebuie pavată nu numai cu bune intenții, dar și cu acțiuni concrete și o implementare riguroasă" a mai adăugat el.

După cum aprecia și Secretarul general al ONU, domnul Ban Ki-moon, Conferința de la Bali a fost "un test al puterii de decizie și al afirmării capacității de cooperare. În continuare, misiunea liderilor mondiali va fi să dea transformării globale o nouă formă, să deschidă calea erei economiei ecologice și a spiritului "verde".

deputat RELU FENECHIU

**Președinte al Comisiei pentru administrație
publică, amenajarea teritoriului și echilibru
ecologic**

